

BŮH MĚ MÁ RÁD a JEŽÍŠ JE MŮJ PÁN

Dvouletý učební plán
pro vyučování dětí
od 3 do 6 let



Ráchel Bícová a kol.

 Samuel

Druhé doplněné vydání © 2009 SAMUEL, Biblická práce pro děti

ISBN původního vydání:

Bůh mě má rád: ISBN 978-80-86849-31-7, *Ježíš je můj Pán*: ISBN 978-80-86849-50-8

Učební plán sestavila Mgr. T. Ráchel Bícová.

Lekce napsaly Ráchel Bícová, Lucie Beštová, Hana Hoblíková a Miroslava Adamcová.

Autorkou říkanek použitých v tomto učebním plánu je Petra Mizurová. Říkanek vyšly jako součást pracovních sešitů *Bůh je se mnou celý den*, *Bůh je s námi celý rok* a *Bůh stvořil celý svět*, které vydalo nakladatelství Samuel.

Pracovní listy připravily Hana Hoblíková a Olga Hrdinová.

Ilustrace: Olga Hrdinová

Ilustrace pracovního listu květen 2. lekce, *Ježíš je můj Pán*: Radka Josková.

Autorka výtvarných námětů (pouze na CD): Lucie Beštová.

Novozákonní biblické citace jsou vzaty z Bible 21 (Biblion 2009).

Starozákonní biblické citace jsou vzaty z ekumenického překladu z roku 1985 (Česká biblická společnost, Praha 1998)

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být v jakékoli formě reprodukována bez písemného svolení vydavatele.

SAMUEL, Biblická práce pro děti

Starodejvická 8, 160 00 Praha 6, tel./fax: 224 317 674

www.samuelcz.com

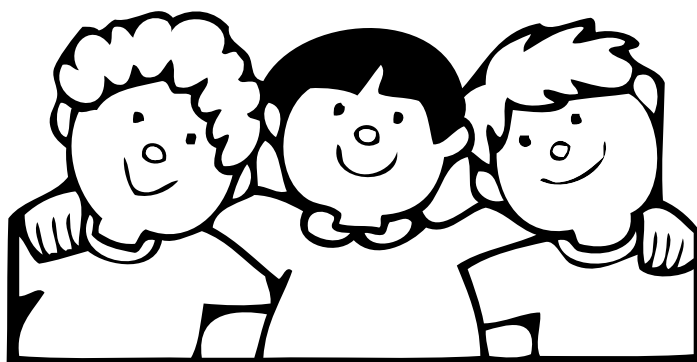
ISBN 978-80-86849-60-7



9 788086 849607

BŮH MĚ MÁ RÁD

Učební plán
pro vyučování dětí
od 3 do 5 let



Ráchel Bícová a kol.

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji *Monice Princlové, Janě Novotné, Hance Hoblíkové a Petře Mizurové*, které se mnou podle těchto lekcí během několika let učily a v mnohém je doplnily.

Děkuji *Mirce Adamcové, Lucce Beštové a Hance Hoblíkové* za zpracování řady lekcí pro tento učební plán. Holky, jsem za vás vděčná! Díky za vaši spolupráci, důvěru a povzbuzení.

VĚNOVÁNÍ

Tento učební plán je věnován *Jeanette McKee*, z jejíhož živého příkladu jsem měla možnost se učit lásce k dětem a radosti ze zvěstování Božího Slova.

JAK POUŽÍVAT TENTO UČEBNÍ PLÁN

Služba předškolním dětem je velkou výzvou. Často totiž nevidíme na první pohled nějaké zásadní ovoce, může se nám zdát, že si děti v tomto věku ještě tolik nepamatují nebo že nedokáží plně porozumět biblickým pravdám. Ve skutečnosti se ale jedná o stavění základů, na jejichž pevnosti záleží vývoj další stavby.

Leží před vámi učební plán, který vznikl postupně jako pomůcka pro práci s dětmi v našem sboru. Všechny lekce byly ověřeny v praxi. Na sepsání tohoto ročníku učebního plánu se podílelo více autorek. Nešlo o to předat vám do detailů naplánované lekce. Počítáme s tím, že každý z nás pracuje v odlišných podmínkách – podle toho, v jaké sloužíme církvi, jaké jsou naše zkušenosti, jak odlišná máme obdarování a povahy, jaké děti se sešly v našich nedělních školách či kolik času máme na vyučování. Lekce jsou tedy pružné, napsané jako osnova, kterou snadno přizpůsobíte vašim specifickým podmínkám a potřebám konkrétních dětí, kterým sloužíte.

Učební plán „Bůh mě má rád“ je rozdělen na jednotlivé měsíce a zahrnuje jeden školní rok. Je určen pro výuku dětí ve věku od 3 do 5 let. Každý měsíc se probírá jedno **téma**. Ke každému tématu najdete (až na výjimky) v plánu tři lekce. Možná se vám zdá, že to je málo. Protože se ale jedná o učební plán určený k práci s předškoláky a je tedy dobré se ke stejnému tématu opakovaně vracet, je poslední neděle každého měsíce vyhrazena pro **opakování**. V tuto neděli se neprobírá žádné další téma či biblický text, ale mělo by se stručně zopakovat vše, co se probíralo v uplynulých 3 lekcích. Může se stát, že některý měsíc bude nedělí pět – v takovém případě buď doplňte vyučování další lekcí, nebo některou z obsáhlejších lekcí rozdělte na dvě – případně naplánujte nějakou úplně jinou aktivitu pro oživení (společnou vycházku, výtvarné dopoledne, rodinnou neděli apod.). Učební plán je také možné si upravit co se týče řazení témat.

Lekce pokrývají pouze školní rok, protože ve většině sborů v létě probíhá tzv. letní provoz (méně dětí, více se chodí ven apod.). Ze svátků jsou do plánu zapojeny Vánoce a Velikonoce, které jsou pohyblivým svátkem, a podle toho je také pochopitelně potřeba upravit pořadí témat. Pokud chcete, můžete samozřejmě zařadit i další svátky, ať už církevní, jako např. Letnice, nebo i světské, jako je např. Den matek.

Jednotlivá témata na sebe volně navazují, případně se k nim během školního roku budete vracet z jiného úhlu. V předškolním věku se ještě nevěnujeme příliš chronologii událostí, protože to je pro takto staré děti příliš složitý koncept.

Každý měsíc má dané jasné **cíle** – čemu chceme, aby děti porozuměly, co chceme, aby prožily, a k čemu chceme, aby se rozhodly. Pokud dané cíle neodpovídají vaší situaci – ať už teologicky nebo proto, že děti, kterým sloužíte, mají jiné potřeby, či z jiných důvodů – pak si je upravte podle svých potřeb. Chci vás ale povzbudit, abyste toto určení si cílů nepodceňovali. Bez toho, že si jasné určíme cíl, totiž nelze nikam dojít.

Každý měsíc je na dané téma vybrán jeden **biblický verš**, který by se měly děti společně naučit. Během nedělí, které jsou vyhrazeny k opakování, můžete také opakovat verše z minulých měsíců. Chcete-li, zaveďte pro děti systém odměňování (nálepky, razítka atd.) za naučené verše. V učení veršů co nejvíce spolupracujte s rodiči.

Pro rodiče je určen každý měsíc krátký dopis, který jim pomůže téma s dětmi doma opakovat. Dopis je napsaný jako návrh – upravte si ho dle své potřeby a podle terminologie vašeho sboru (nedělní škola, besídka atd.), pokud jste učili děti nějakou novou říkanku nebo písničku, přidejte její text, doplňte informace o případných sborových akcích pro děti, můžete také připojit modlitební nebo i materiální potřeby vaší nedělní školy, doplňte obrázky a nakopírujte. Doporučuji tento dopis dávat přímo rodičům a ne ho posílat po dětech. Je to mimo jiné dobrá příležitost si s rodiči krátce promluvit, navázat s nimi kontakt a povzbudit je v jejich službě vlastním dětem.

Dále u každého tématu najdete tzv. **pojmy**. Zde jsem upozornila na slova, která by mohla dělat dětem potíže, která bude možná potřeba vysvětlit a která by také děti měly postupně zapojovat do svého slovníku.

U každé lekce je pak uveden **biblický text**, který je základem **vyučování**. Lekce je doplněna **výzvou** jak pro obrácené, tak pro neobrácené děti. Pokud povedete děti k obrácení, je nutné dbát na to, aby opravdu věděly, co dělají, a také si skutečně uvědomovaly, co je to být hříšný. Pokud se děti obrátí, je nutné jim dobře vysvětlit, co se s nimi stalo. Nevadí, když děti reagují na obdobnou výzvu vícekrát, ale snažím se je povzbudit v jistotě jejich kroku. O tom, že dítě reagovalo na výzvu k obrácení, informujte rodiče; připravte se na různé reakce. Děti je také dobré vést k modlitbě a rozhodnutí na základě vyučovaného tématu – vodítkem vám v tom může být formulace výzvy pro obrácené děti.

Ke každé lekci vám doporučuji si připravit obrázky, flanelograf, různé předměty, které se vztahují k lekci, a jiné vizuální pomůcky. Je také důležité při vyučování používat Bibli. Ukazujte ji dětem, mluvte s nimi o tom, že to, co jim budete vyprávět, je z Bible, že skrze ni k nám mluví Bůh a že je pravdivá.

Na začátku vyučování doporučuji dát dostatečný prostor chvalám, uctívání a modlitbám. U některých lekcí najdete doporučenou písničku vztahující se k tématu.

Jak jsem již psala v úvodu, tento plán není kuchařkou přesných návodů. Rozhodně nenahradí vaši vlastní přípravu, může pro vás však být praktickým vodítkem, pomoci vám v rozvržení témat, v zacílení vyučování a stát se zásobárnou nápadů a doporučení k jednotlivým tématům. Těším se na vaše případné připomínky, zkušenosti s používáním tohoto plánu a nové nápady. Ať vás služba dětem těší a ať v ní prožíváte Boží vedení!

ZÁŘÍ

TÉMA: BŮH STVOŘIL CELÝ SVĚT

CÍL MĚSÍCE

- aby děti porozuměly tomu, že Bůh je Stvořitel
- aby děti prožily, že ony samy jsou Boží stvoření
- aby děti děkovaly Bohu za stvoření

VERŠ MĚSÍCE

Všechno, co Bůh stvořil, je dobré. (1. Timoteovi 4,4)

POJMY

- stvořit, stvoření
- svět

PRO RODIČE

Milí rodiče,

vítáme vás a vaše děti v novém školním roce. Děkujeme vám za důvěru, se kterou nám své děti svěrujete. Rádi bychom, aby vyučování v nedělní škole nebylo jen nedělní záležitostí, ale aby Boží Slovo bylo zaséváno do dětí v průběhu celého týdne. Proto Vám vždy dáme vědět, co se chystáme děti učit, abyste tak na tato témata mohli doma navázat. Těšíme se také na vaše případné připomínky, nápady či doporučení.

Tento měsíc se budeme věnovat tématu stvoření. Prosíme, zopakujte si s dětmi tento verš: „Všechno, co Bůh stvořil, je dobré.“ (1Tm 4,4). Děti budou moci za jeho znalost dostat na konci měsíce malou odměnu. Až půjdete ven, všimněte si věcí, které Bůh stvořil. Můžete si také nějaké nasbírat a doma si udělat výstavu.

1. LEKCE

1. – 3. DEN STVOŘENÍ

BIBLICKÝ TEXT:

Genesis 1,1-13

VYUČOVÁNÍ:

- Bůh stvořil nebe a zemi
- 1. den: Bůh řekl: „Buď světlo!“ Zdůrazni, že Bohu to stačilo pouze vyslovit, ale my na takovéto věci potřebujeme mít nějaký nástroj. Např. můžeme před dětmi zapálit sirkou či zapalovačem svíčku. Bez světla se nic neobejde. Každé živé stvoření potřebuje světlo, jinak umře. Bůh to udělal moc dobře.
- 2. den: Bůh oddělil vody od vod. To znamená, že nějakou vodu nám dal Bůh nad hlavu a jinou vodu dal okolo nás. Co je to ta voda nad námi? Jsou to mraky. To jsou maličké kapičky vody. Když se z těch kapiček stanou postupně větší kapičky, tak jsou pořád těžší a těžší až nakonec spadnou dolů na zem v podobě deště nebo sněhu. Tato voda se dostane do potoků, řek, rybníků... A to je voda kolem nás.
- 3. den: Bůh učinil souš, když nahromadil vody na jedno místo. Jedině Bůh umí pohnout takovým množstvím vody. Tak vzniklo moře a pevnina. Na pevnině nechal vyrůst spoustu rostlin. Můžete si je vyjmenovat, můžeš také mít nějaké rostlinky s sebou. Řekni dětem, proč to všechno Bůh dělal – kvůli nám, aby nám bylo na zemi dobře.

VÝZVA:

pro obrácené: Můžete společně děkovat za všechnu tu krásu, kterou pro nás Bůh stvořil.

pro neobrácené: Jestliže Bůh pro nás stvořil tento krásný svět, jistě nás velmi miluje a chce být s námi. *Vysvětli evangelium.*

NÁPADY:

- Nauč děti básničku:
*Pro radost a potěšení,
pro dobrou chuť jablíček
stvořil Pán Bůh keře, stromy,
louky plné kytíček.*
- Můžeš si na velkou čtvrtku nakreslit zemi a s dětmi nalepit na tuto čtvrtku obrázky rostlin, nebo můžete použít skutečné rostliny – každé dítě nalepí jednu (v příští lekci budete v této koláži pokračovat).
- Stvoření světla můžeme dětem demonstrovat tak, že se přikryjeme tmavou dekou a rozsvítíme baterku.
- Také se dá dobře využít nízká široká krabice, do níž nasypeme hlínu, kterou přikryjeme modrou látkou. Do každého rohu krabice zapícháme a přivážeme po tyčce dlouhé asi 30 až 40 cm. Při druhém dni stvoření můžeme přes tyčky přehodit modrou látku jako klenbu. „Třetí den“ odhrneme trochu látky – vody a objeví se nám hlína jako pevnina. Na pevninu můžeme „zasázet“ rostlinky.
- Můžete si zazpívat „Kdo stvořil ...“

2. LEKCE

4. – 5. DEN STVOŘENÍ

BIBLICKÝ TEXT:

Genesis 1,14-23

VYUČOVÁNÍ:

- 4. den: Bůh stvořil na obloze světla – ve dne svítí Slunce a v noci Měsíc a hvězdy. Slunce je velmi důležité, dává nám teplo a světlo, což je velmi potřebné pro život na zemi. Tam, kde není dost světla a tepla, téměř nic neroste a je tam tma. To je třeba na severu, kde je spousta sněhu a ledu. Slunce tam nedosáhne, aby sníh a led rozešlo. Měsíc a hvězdy jsou pro nás také velmi důležité. Např. námořníkům na moři pomáhají určovat, kde se zrovna jejich loď nachází, protože člověk si z hvězd na obloze vytvořil skupiny, které pojmenoval. Říkáme tomu souhvězdí.
- 5. den: Bůh stvořil ryby a ptáky. Ryby oživily pusté vody. Ptákům zase patří povětrí, kde létají. Je mnoho rozmanitých druhů ryb a ptáků. Na různých místech žijí různé ryby i ptáci. Záleží na tom, jaké prostředí mají rádi. Můžete si o nich povídat, ukazovat obrázky.

VÝZVA:

pro obrácené: Poděkujte za krásné teplé sluníčko a rozmanitost života kolem nás.

pro neobrácené: Bůh je mocný ve svých skutcích stvoření a může dělat mocné věci i v našem životě, když budeme ochotni mu ho svěřit. *Vysvětli evangelium.*

NÁPADY:

- Nauč děti některou z básniček:
*Bůh je Stvořitelem Země,
sluníčka i měsíce,
každou hvězdu jménem volá,
a to jsou jich tisíce.*

*Ve větvích to zpívá, hvízdá,
to si ptáci staví hnízda.
Pán Bůh dal každému ptáčku
jinou píseň do zobáčku.*
- Pokračujte v koláži – nalepujte Slunce, Měsíc, hvězdy, rostliny – každé dítě si může nalepit po jedné hvězdě a rostlině. Slunce a Měsíc nalep raději sám, aby nějakému dítěti nepřišlo líto, že jeho kamarád lepil Slunce a ono ne.
- Můžete také pokračovat ve zdobení krabice tím, že nebeská světla zavěsíte na provázky napnuté mezi tyčky a zasadíte rostlinky. Je lepší zavěsit nebeská světla hned po vyprávění o nich a rostlinky zasázet po vyprávění o rostlinách.
- Můžeš si s dětmi o Zemi povídat nad glóbusem – ukázat polární kraje, kam slunce nedosáhne, a naopak tropické kraje, kde je stále teplo a je tam velká rozmanitost života.
- Zazpívejte si „Kdo stvořil...“ a další písničky o stvoření.

3. LEKCE:

6. DEN STVOŘENÍ A DEN ODPOČINKU

BIBLICKÝ TEXT:

Genesis 1,24-31 + 2,1-3

VYUČOVÁNÍ:

- Poslední, 6. den Bůh stvořil všechny ostatní živočichy – plazy, savce, hmyz. Bůh to zase udělal úžasným nadpřirozeným způsobem, když použil jen svého slova – a na zemi se objevilo ohromné množství druhů zvířat.
- Nakonec Bůh stvořil člověka. Dal mu jméno Adam. Bůh člověka stvořil velmi zajímavým způsobem – z prachu vytvořil jeho podobu a vdechl mu život. Tímto způsobem nestvořil nic jiného. Navíc byl Adam stvořen k Božímu obrazu. Podobal se Bohu, protože Bůh si s ním chtěl povídat a být s ním.

- Kromě Adama stvořil Bůh ještě Evu. To aby Adamovi nebylo smutno. Když máme okolo sebe zvířátka, je to moc prima. Ale povídat si a hrát jenom se zvířaty nám nestačí. Potřebujeme kamaráda. Kamaráda potřebuje každý člověk, jinak by prožil velmi smutný život.
- Eva byla stvořena úplně jiným způsobem – z Adamova žebra. Nakonec dostali velmi důležitý úkol – panovat nade vším živým na zemi. Adam dokonce každé zvíře pojmenoval. (Gen 2,19)
- 7. den Bůh dokončil své stvořitelské dílo a odpočíval. Proto také my si tento den připomínáme nedělí. Neděláme práci, kterou děláme během týdne, ale chodíme na bohoslužbu, věnujeme tento den Bohu. Jsme s přáteli, s rodinou.